

حقوق کودک

حقوق کودک در ایران از دیرباز به عنوان دانشی وابسته، فرازهایی جسته و گریخته در عرصه های مختلف حقوق اساسی، حقوق مدنی، حقوق کیفری، حقوق کار، حقوق بین الملل و حقوق بشر را تجربه کرده لیکن به عنوان زمینه ای تخصصی و استقلال یافته طی دهه اخیر کانون توجهات واقع شده است و به ویژه از سال ۱۳۹۴ همگام با اهتمام کنشگران این حوزه و یکسری اقدامات نهادهای رسمی دولتی، دانشگاهی و پژوهشی از جمله معاونت حقوق بشر و امور بین الملل وزارت دادگستری، دبیر پیشین مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک و انجمن علمی حقوق کودک ایران، دوره گذاری به سوی تثبیت و تشخیص، پشت سر نهاده است.

یکی از چهره های شاخص در میان کنشگران حوزه حقوق کودک که نقش برجسته ای در ایجاد و بسط نهادها و فعالیت های پژوهشی و اجرایی مرتبط با حقوق کودک و ایجاد هماهنگی و هم افزایی میان مراجع مختلف فعال در این حیطه ایفا نموده، دکتر محمود عباسی است. وی پایه گذار تشکیل انجمن علمی حقوق کودک ایران، کلینیک های حقوق کودک، مدارس فصلی حقوق کودک و فصلنامه حقوق کودک است و در زمان تصدی خود به عنوان معاون حقوق بشر و امور بین الملل وزارت دادگستری و دبیر مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک سازمان ملل در ایران، تلاش های بسیاری را برای توسعه و ترویج حقوق کودک در بافتار نظام حقوقی ایران طی یک دوره تقریباً ۱۰ ساله به ثمر رسانیده است.

از جمله اقداماتی که در سطح ملی و بین المللی، طی این دوره گذار به انجام رسیده و نقش حائز اهمیتی در تبیین، شناسایی و حاکمیت گفتمان حقوق کودک در کشور داشته است می توان، موارد ذیل را برشمرد:^۱

- برگزاری ۳۱ کنفرانس تخصصی حقوق کودک در ۳۱ استان ایران؛
- راه اندازی و اجرای ۲۴ مدرسه فصلی حقوق کودک در استان ها و شهرستان های مختلف کشور؛
- پیگیری تصویب قانون حمایت از اطفال و نوجوانان در دولت و مجلس و تهیه و تدوین پیش نویس آیین نامه اجرایی قانون حمایت از اطفال و نوجوانان؛
- تهیه، تدوین و انتشار دوره ۱۵ جلدی سلسله کتاب های حقوق کودک؛

¹ <http://www.iranjurisunion.ir/fa/news.aspx>

- برگزاری نخستین کنفرانس منطقه ای حقوق کودک در تهران با حضور معاونین سه قوه و وزرای مربوطه و شرکت نمایندگان مختلف از دیگر کشورهای منطقه، نمایندگان از سوئیس و فرانسه و نمایندگان کمیته حقوق کودک سازمان ملل متحد در ایران؛

- شرکت فعال در کنفرانس های بین المللی حقوق کودک و ایراد سخنرانی در اجلاس بین المللی حقوق کودک سازمان یونسکو (پاریس)، اتریش، مالت، ژنو؛

- سرپرستی هیأت ایرانی به کمیته حقوق کودک سازمان ملل در سال ۱۳۹۶ به منظور ارائه گزارش پنج ساله جمهوری اسلامی ایران به سازمان ملل؛

- سرپرستی هیأت ایرانی به اجلاس های سالیانه شورای حقوق بشر سازمان ملل؛

- راه اندازی و انتشار فصلنامه علمی تخصصی حقوق کودک برای اولین بار در کشور که تا کنون ۱۵ شماره از آن منتشر گردیده است؛^۲

- ارائه و اجرای پروژه های تحقیقاتی، پایان نامه ها و رساله ها با تمرکز بر موضوعات و مباحث حقوق کودک؛

- جذب اولین دوره پسادکتری حقوق کودک زیر نظر مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با همکاری انجمن علمی حقوق کودک ایران؛

- برگزاری سلسله نشست ها و سخنرانی ها در زمینه حقوق کودک از سوی کنشگران حقوق کودک و نهادهای ذی ربط؛

- راه اندازی انجمن علمی حقوق کودک ایران^۳ با مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که برخی فعالیت ها و اقدامات این انجمن به شرح ذیل قابل ذکر است:

* ایجاد دفاتر نمایندگی انجمن علمی حقوق کودک ایران در ۲۷ استان کشور؛

* برنامه ریزی و راه اندازی ۴۵ کلینیک تخصصی حقوق کودک در شهرستان های مختلف با همکاری و مشارکت کرسی حقوق بشر، صلح و دموکراسی یونسکو و تدوین آیین نامه کلینیک های حقوق کودک؛

* اجرا و مشارکت در برگزاری نشست ها، کارگاه ها، انتشار خبرنامه ها و مقالات و تحقیقات علمی در حوزه حقوق کودک؛

* راه اندازی و استقرار دپارتمان فلسفه حقوق کودک در مجمع فلاسفه ایران؛

^۲ <https://childrightsjournal.ir>

^۳ <https://ichra.ir>

* انعقاد تفاهم نامه همکاری با کرسی حقوق بشر، صلح و دموکراسی یونسکو؛

* برگزاری دومین کنفرانس بین المللی حقوق کودک در سال ۱۴۰۲ در شهر مشهد؛

* اجرای ده ها طرح تحقیقاتی با همکاری و مشارکت انستیتو اخلاق زیستی و حقوق سلامت؛

* برگزاری ده ها کارگاه و همایش حقوق کودک در سطح ملی؛

* ایجاد کرسی حقوق کودک در اندیشکده بین المللی کرامت انسانی؛

* تهیه و تدوین برنامه و کریکولوم دوره کارشناسی ارشد حقوق کودک.